

LÜHKOLT

Rõivanõu Tartus

Tartu Rahvarõivaste valmistajate kooli juures moodustatud Lõuna-Eesti Rahvarõivaste Nõuandekojast on võimalik saada infot eri piirkondade rahvarõivaste kohta.

Nõuandekoja loomise tingis asjaolu, et oli tekkinud vajadus rahvarõivaalase info ja nõustamise järgi. Eesti Rahva Muuseumi etnograafid on küll pädevad vastama huviliste küsimustele, kuid on sunnitud seda kõike tegema oma töö kõrvalt.

«Kuna rahvarõivaid on juba piisavalt kaua moondatud, stiliseeritud, lihtsustatud, aga endiselt nimetatakse neid rahvarõivasteks, siis on rahva mälu lühikeseks jäänud. Ja iga rühmajuh, kes rühmale rõivad peab organiseerima (loomulikult võimalikult odavalt), ei jõua muuseumisse ja langeb esimese teenusepakkuja ohvriks. Hiljem selgub, et asjade eest on küll makstud hulk raha, aga tulemus ei ole see, mida vajati.» teatas koja koordinaator Janne Vaabla. Nõuandekojal ei ole meil veel oma ruume, kuid rahvarõivakooli toimumise ajal ERM-i Näitusemajas (J.Kuperjanovi 9) leiab vajaja alati abi. (setomaa.ee)

Hõimuklubi Tallinnas

Neljapäeval, 4. detsembril algusega kell 17 astub Fenno-Ugria Hõimuklubis Tallinna Vanalinna Hariduskollegiumi Gümnaasiumi ringauditooriumis üles ansambel «Vaikuse Koosolek».

Seltskond noori inimesi, kes esindas sel suvel Eestit Venemaal Permis III etnofuturismifestivalil Kamwa, jutustab: «Rändasime kolm nädalat ringi hõimurahvaste — udmurtide ja permikomide juures. Hõimuklubis räägime kirjust Venemaa reisist, näitame pilte ja tutvustame oma nägemust 21. sajandi regilaulust.

Muusika tegemine on nagu loo jutustamine, maailma loomine, maailma nimetamine. Uudistame ja katsetame, mismoodi erinevad helid ja lood meis ja meid ümbritsevas vastu kajavad. Laseme regilauludel end kanda ja uusi maailmu moodustada. Meie koosulus sündis vaikuse koosolekute sarjast, kus saame erinevates keskkondades kokku ja oleme «vait». (SM)

Pakutakse raha

Kodanikupäeval, 26.novembril avas Kodanikuühiskonna Sihtkapital kodanikuühiskonna arengule suunatud uuenduslike tegevuste ja kodanikualgatuste toetamise «Heade ideede» konkursi, mille raames on võimalik saada ühekordset toetust uudsete ja ühiskonnas positiivset mõju avaldavate ideede elluviimiseks.

Sihtkapitali juhataja Agu Laius rõhutas, et heade ideede konkursi kaudu rahastatakse tõesti vaid häid uuenduslikke ja uudseid ideid, mitte aga taotleja tavapäraseid tegevusi, mis mahuvad sihtkapitali või mõnede teiste rahastajate taotlusvoorude raames. Konkursil saavad osaleda avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud, sihtasutused ja füüsilised isikud, kes peavad olema valmis oma ideid veenvalt põhjendama ning kaitsma. Kord kvartalis otsustab KÜSK nõukogu, milline idee väärib elluviimist ja eraldab selleks toetuse. (setomaa.ee)

Kauksi Üllest sai Aasta naine

Ettevõtlike Naiste Assotsiatsioon valis tänavuseks aasta naiseks Kauksi Ülle.

Kauksi Ülle, kodanikunimega Ülle Kauksi, on sündinud Võrus ja kasvanud üles Võrumaal Rõuges, tema juured viivad Setumaale, kus ta Obinitsas oma perega praegu ka elab.

Ülle õppis Tartu Ülikoolis ajakirjanikuks, tema tegevus aga on märksa ulatuslikum ja sügavam — luule, romaanid, novellid, näidendid ja artiklid võru keeles, ilukirjanduse tõlked võru keelde ja toimetised.

Ta koostas võrukeelse aabitsa. Ülle looming on seotud etnofuturismi filosoofiaga, millele toetudes asutati Võru Instituut.

Kõige vägevam Kauksi Ülle lugudest on lugu setu lauludest Hilana Taarkast. Mõni aasta tagasi hakkas Ülle Obinitsas korjama materjali Taarka kohta.

«Taarka» film põhineb Kauksi Ülle samanimelisel jutustusel ja Ülle on ka üks filmi stsenaaristidest. Film valiti Hamburgi rahvusvahelise filmifestivali võistlusprogrammi.

Ülle eesmärgiks on olnud Eesti rahvapärandi alahoidmine, mida ta on teinud suure südame ja hingega, kirjutas postimees.ee. (SM)

Kas Euroopa Liit keelab

Muidugi on alati võimalik, et kõigest on valesti aru saadud. Ehkki suure suuga räägitakse seaduste ja reeglite läbi-paistvusest annab ikkagi otsida, mida see Liit, see Euroopa, see uus ja hea Liit ütleb. JÜRI PINO küsib: kas siis Euroopas tohib kodus kärakat teha või ei tohi?

Nimetagem seda siis oma moodi handsaks või mõtsikute moodi puskariks. Aetakse ju kõik imelikud asjad ikka Euroopa kaela. Ometi — leedukad ju teevad! Vähe sellest, isegi müüvad!

Ja meil on see teadagi, nagu ta on. Ehkki ma ütlen omast kogemusest: ärge põhjateestlaste tehtut võtke! Või kui, siis vähe ja viisakuse pärast. Neil seal pole kannatust rohkem kui kord läbi ajada. Veel hullem, nad ei kannata niigi palju, et kraam maha jahtuks, vaid lasevad otse torust klaasi! Ja pistavad kisama, et leib on nuusutamiseks, mitte haukamiseks... Olgu, võibolla ma teen neile liiga.

Igal juhul on olemas Euroopa Komisjoni direktiiv 92/83 19. oktoobrist 1992, mis ühtlustab kärakakaaktsiisi ja kus räägitakse ka pisipõletuskodadest (inglise keeles: small distillery). Ning hoopis imelikku juttu aetakse, hoopis vastupidist, kui võiks oodata või oleks oodanud.

Nimelt pajatab selle juhtnööri (direktiiv tähendab õigupoolest juhtnööri, näpunäidet, mitte otsest käsku — J.P.) paragrahv 22 minu tõlkes hoopis, et pisipõletajatele tuleb hoopis aktsiisisoodustusi teha, kui nad oma produkti müüa ette võtavad. Kuni 50 protsenti kehtivast aktsiisist. Pisipõletajateks loetakse need, kes ei tooda puhast alkoholi enam kui 10 hektoliitrit aastas — tonn piiritust siis — on iseseisvad ega tooda litsentsi alusel. Sama peab kehtima ka sisseveetava pisipõletajate toodangu maksustamisel, kui nood põletavad EL liikmesriigis.

Või nii sain mina aru. Sõnaga, ei tahaks küll Euroopa Liitu süüdistada, kui keelamine on toime pandud, siis ikkagi kohalikul. Brüssel on puhas.

Ja muidugi tehakse kodunapsu igal pool rõõmsalt ja hoogsalt.

Rootsi

Justnagu oleks keelatud... samas on välja antud ajakirja «Hembränt» ehk «Puskar»... Palja aparaadi omamine kinni ei vii, sest seadus lubab väita, et kasutad seda destilleeritud vee tootmiseks (onu Björk usuks, Kalle Blomkvist vist mitte). Ning poodides on müügil essentsid puskarile viski või konjaki maigu andmiseks.

Taani

Teavad küll sõna kodupõletus, aga arvestades nende ebaskandinaavialikult suhteliselt leebid alkoholi hindu ei ole viinaajamine üleliia levinud tegevus. Kehtib, nagu mujal Skandinaavias: ära vahele jää...

Inglismaa

Keelatud. 1000 naela trahvi ja aparaadi konfiskeerimine. Samas võib põllumees ükskõik millise koguse õlut ja veini teha väites, et see on mõeldud ta perekonnale ja palgalistele pruukimiseks.

Iirimaa

Teevad väidetavalt üht kõige karmimat koduviina, potiin nimeks. Kuigi see on 1661. aastast keelatud, kui luba pole. 1998. aastast aga on potiin kuulutatud geograafiliseks iseärasuseks... 1997. aastast on selle müük Iirimaa lubatud — ekspordiks võis teha juba 1989. aastast. Kaks viinakoda teevad legaalset.

Saksamaa

Üldiselt ei tohi... aga kuni 0,5l tootmisvõimsusega roheline madu on lubatud. Suurema võimsusega aparaadist tuleb teatada maksuametile. Kuna Saksa riik ei ole kärakaküsimustes hingehinnaga, pole ka põletamisel majanduslikku mõtet.

Tšehhi

Keevitavad jooki enamasti ploomist, sealt siis nimeks slivovits. Käibel on teenus või komme, et tule oma puu- või juurviljadega ja sulle põletatakse neist viin. Ainult kallis tulevat Maksavad aktsiisi ja muudkui teevad.

Prantsusmaa

Enesest mõista teeb rahvas, kelle hommikune pahurus paraneb alles pärast mõnda klaasi veini, ka kangemat. 1959. aastani oli see tegevus maksuvaba kõigile, kes suutsid tõestada, et mõni nende esivanem on olnud Napoleoni soldat. Mõned pered vehivad selle õigusega siiani. Muidu — kui sul on veinipõld, võid ka viina teha. Ainult viinameistril peab olemal litsents ja maksud tuleb ära maksta. Kuigi prantslased on kuulsad oma oskuse pärast maksudest kõrvale hiilida.

Itaalia

Üle kolmeliitri-se võimsusega aparaat tuleb riigile meldida. Ja väiksemal destilleerimis-aparaadil peab olema silt, mis teatab, et kodune grappaajamine on illegaalne.

